

Oređownik Pow. Leszczyńskiego

Organ urzędowy dla powiatu oraz dla miast Leszna, Rydzyny, Osieczny i Świącichowy.

(-) Nakładem i drukiem „Drukarni Leszczyńskiej” Sp. zap. z ogr. odp. w Lesznie. (-)

Odowiedzialny: Za dział urzędowy Urząd Ziemiański w Lesznie. Za dział nieurzędowy Leon Trzebiński w Lesznie. - Tel. nr. 61

Nr. 36.

Leszno, dnia 17. sierpnia 1921.

Rok. II.

INSTRUKCJA

dla władz w b. dzielnicy pruskiej, biorących udział w przeprowadzeniu powszechnego spisu ludności, wydana na zasadzie § 15 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9. czerwca 1921 r. w przedmiocie przeprowadzenia powszechnego spisu ludności (Dz. Ust. Rz. P. 1921 r. Nr. 58, poz. 368) przez Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej.

§ 1.

Termin spisu.

Pierwszy powszechny spis ludności na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej odbędzie się podług stanu o północy z dnia 30. września na dzień 1. października 1921 r. W razie gdyby zaszła potrzeba uzupełniających spisów (niżej §§ 15 i 20) należy je dokonać również według stanu o północy z dnia 30. września na dzień 1. października 1921 r.

Jednocześnie będzie przeprowadzony spis sierot. W związku ze spsem ludności przeprowadzony będzie spis domów mieszkalnych oraz innych budynków, o ile są zamieszkałe, mieszkań, gospodarstw rolnych, ogrodowych i leśnych i spis zwierząt domowych.

Spisy te będą przeprowadzone według formularzy (formularz A - „arkusz spisowy”, formularz B - „arkusz dla miejscowości”, formularz C₁ - „spis budynków”, formularz C₂ i C₃ - „arkusz dla nieruchomości”, formularz D₁ i D₂ - „arkusz okręgowy”, formularz E - „wykaz zbiorowy dla gminy”, formularz F - „wykaz powiatowy”, formularz G - „formularz dla sierot”) oraz według „instrukcji dla komisarzy spisowych” i „pouczenia o sposobie wypełnienia formularza A”, załączonych do niniejszych instrukcji.

§ 2.

Władze spisowe.

Władzami spisowymi w b. dzielnicy pruskiej (w województwach poznańskim i pomorskim) są władze miejscowe, to: magistraty w miastach, zarządy gminne w gminach miejskich oraz zarządy dominjalne na obszarach dominjalnych.

Władze te przeprowadzają spis za pośrednictwem komisarzy spisowych pod nadzorem i kierunkiem władz powiatowych i wojewodów.

Co do spisu wojska wyda Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych osobne przepisy.

§ 3.

Zadania władz spisowych.

Do zadań władz spisowych należy:

- utworzenie komisji spisowych (§ 4);
- podział podległego sobie terytorjum na okręgi spisowe (§§ 5, 6, 7 i 8);
- mianowanie, pouczenie i opłacenie komisarzy spisowych (§§ 9 i 10);
- rozdział druków i koniecznych przyborów oraz inne prace przygotowawcze (§11);
- nadzór nad komisarzami spisowymi, przeprowadzeniem spisu i rozstrzyganie powstających w toku spisu wątpliwości i reklamacji (§§ 12 i 13);
- sprawdzenie, sprostowanie i ewent. uzupełnienie formularzy spisowych (§§ 14 i 15);
- zestawienie wykazów dla terytorjum podległego władzy spisowej według formularza E oraz odesłanie materiału spisowego wraz ze sprawozdaniem do władzy powiatowej (§ 16).

§ 4.

Utworzenie komisji spisowych.

W celu wykonania prac przygotowawczych, rozwinięcia pagandy spisowej, wyszukania oraz przygotowania komisarzy spisowych, podziału miast i gmin względnie po-

wiatów, na okręgi spisowe i innych funkcji mogą być powołane przez władze spisowe, jako organ doradczy i pomocniczy, komisje spisowe.

Komisja składać się będzie: z przedstawiciela władzy spisowej, jako przewodniczącego, i powołanych przez niego członków z pośród działaczy samorządowych, przedstawicieli instytucji społecznych i gospodarczych oraz miejscowych urzędników państwowych i komunalnych. (§ 12. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9. czerwca 1921 roku).

O utworzeniu się i składzie komisji spisowej zawiadomi władza spisowa za pośrednictwem władzy powiatowej Główny Urząd Statystyczny w Warszawie najpóźniej do 15. sierpnia 1921 roku.

§ 5.

Podział na okręgi spisowe.

- Władza spisowa dzieli podległe sobie terytorjum na okręgi spisowe i każdy z nich przydziela komisarzowi spisowemu. Jednemu komisarzowi spisowemu może być poruczone przeprowadzenie spisu w dwóch okręgach spisowych tylko w drodze wyjątku.
- Okręgi spisowe nie powinny obejmować z reguły więcej nad sto gospodarstw rodzinnych, wzgl. 500 osób. Z ważnych powodów dopuszczalne są wyjątki od tej zasady.
- Miejscowości, liczące więcej jak 100 gospodarstw rodzinnych, wzgl. 500 osób, powinny z reguły być podzielone na dwa lub więcej okręgów spisowych.
Uwaga: za „miejscowość” w rozumieniu niniejszego punktu, jak również w znaczeniu, użytem poniżej w punktach d, e i g uważać należy w obrębie gminy (miasta) każde osiedle, stanowiące odrębną całość terytorjalną i mające osobną nazwę choćby nieurzędową.
- Miejscowości, posiadające mniej jak 100 gospodarstw rodzinnych, wzgl. 500 osób, nie powinny być z reguły dzielone na dwa okręgi spisowe.
- W skład jednego okręgu spisowego nie mogą w żadnym razie wchodzić miejscowości, należące do różnych gmin. Obszary dominjalne powinny stanowić odrębne okręgi spisowe.
- Większe gospodarstwa zakładowe tworzą w razie potrzeby oddzielne okręgi spisowe.
- W razie gdyby miejscowość została podzielona na dwa lub więcej okręgów spisowych, należy dla całej miejscowości mianować starszego komisarza spisowego; o ile zaś gmina zostanie podzielona na kilka okręgów spisowych, to dla całej gminy należy mianować naczelnego komisarza spisowego. Pełnią oni nadzór nad komisarzami spisowymi oraz przestrzegają, by przy spisie żadnej zamieszkałej nieruchomości nie pominięto lub nie liczono podwójnie. Prócz tego starszy komisarz spisowy wypełnia dla całej miejscowości formularz B, zaś naczelnny komisarz - „wykaz zbiorowy dla gminy” (formularz E). Starszy komisarz spisowy może jednocześnie pełnić funkcje komisarza spisowego, zaś naczelnny komisarz funkcje zarówno komisarza spisowego, jak i starszego komisarza spisowego.

§ 6.

Obszar okręgu spisowego, przydzielonego komisarzowi spisowemu, należy tak dokładnie określić, aby co do przynależności poszczególnych miejscowości, ulic, domów i gruntów do tego lub innego okręgu spisowego nie mogło powstać żadnej wątpliwości ani opuszczenia.

A zatem określenie okręgu spisowego powinno nastąpić przez dokładne wyszczególnienie miejscowości i gruntów do nich należących oraz ulic i nieruchomości, wchodzących w skład każdego okręgu.

445

W tym celu władza spisowa sporządzi najpóźniej do 15. sierpnia 1921 roku dokładny i zupełny wykaz wszystkich miejscowości (miast, miasteczek, wsi, kolonji i t. p.), znajdujących się na jej terytorjum, z dokładnym oznaczeniem gruntów do nich należących oraz ogólnej liczby i numerów nieruchomości. W miastach i miasteczkach mają te wykazy być podawane podług poszczególnych ulic i placów.

§ 7.

Spis gruntów odłączonych.

Jeżeli na terytorjum władzy spisowej znajdują się grunta przynależne do gospodarstwa, którego zarząd leży na terytorjum innej władzy spisowej, wówczas pierwsza władza spisowa ma przetrzeć spisanie takich gruntów na tę władzę spisową, na terytorjum której znajduje się ich zarząd, przesyłając jej dokładne określenie obszaru i granic gruntów przetrzeconych.

Przy podziale terytorjum na okręgi spisowe, władza spisowa powinna przestrzegać, aby grunty, należące do jednego posiadacza (gospodarstwa), były przydzielone — o ile można — do tego samego okręgu spisowego, t. j. aby żadna część gospodarstwa nie wychodziła poza obręb okręgu spisowego, gdyż mogłoby to spowodować dwukrotne liczenie tych gruntów.

Jeżeli w okręgu spisowym znajdują się będzie część gruntów, należących do gospodarstwa, którego zarząd leży na terytorjum innego okręgu spisowego, wówczas komisarz spisowy winien wypełnić dla danych gruntów rubryki na str. 4 formularza A (na dwóch egzemplarzach), wypełniając również jego nagłówek i, o ile na tej części gruntu znajdują się zwierzęta domowe, stanowiące z nią całość gospodarczą, wypełnić także winien rubryki dotyczące spisu zwierząt domowych na str. 1 tegoż formularza. Jeden z tych egzemplarzy komisarz spisowy ma niezwłocznie dostarczyć komisarzowi spisowemu tego okręgu spisowego, w którego w obrębie leży zarząd gruntów odłączonych. Drugi zaś egzemplarz, nie wliczając zapisanych w nim danych do okręgowego formularza D₁ lub D₂, ma dołączyć do aktów spisowych, zaznaczając na nim, iż pierwszy egzemplarz został odesłany do komisarza spisowego właściwego okręgu, równocześnie podając dokładnie imię i nazwisko tego ostatniego oraz numer jego okręgu spisowego.

Komisarz spisowy okręgu, w którym leży zarząd gruntów odłączonych, winien dołączyć przysłany mu arkusz do formularza A odnośnego gospodarstwa, wliczając doń grunta i zwierzęta domowe, spisane na przysłanym mu arkuszu.

O tem dołączeniu winien komisarz spisowy w nagłówku swego formularza A zaznaczyć, podając liczbę dołączonych formularzy i numery okręgów spisowych, z których zostały mu one nadesłane.

Przepisy niniejszego paragrafu dotyczą atoli jedynie gruntów i zwierząt gospodarczych nie zaś osób, które miały być spisane przez komisarza spisowego tego okręgu, w którym znajdują się te osoby.

§ 8.

Sporządzenie wykazu okręgów spisowych

Po dokonaniu podziału na okręgi i przydzieleniu ich komisarzom spisowym, władza spisowa sporządzi wykaz okręgów spisowych swego terytorjum, zawierający: a) numer okręgu, b) nazwisko, imię i zawód komisarza spisowego, c) dokładne wyszczególnienie miejscowości lub ich części, wchodzących w skład okręgu spisowego, oraz wzmiankę, czy i które grunty zostały przetrzecone do spisania na sąsiednią władzę spisową (wyżej ust. 1 § 7), i prześle ten wykaz najpóźniej do dnia 1 września za pośrednictwem władzy powiatowej do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

§ 9.

Mianowanie i pouczenie komisarzy spisowych.

Władza spisowa mianuje dla każdego okręgu spisowego osobnego komisarza spisowego oraz starszych i naczelnych komisarzy spisowych (§ 5) i wystawia im urzędowe legitymacje.

Komisarze spisowi winni posiadać odpowiednie uzdalenie dla wypełnienia swych obowiązków oraz znajomość stosunków miejscowych. Komisarze spisowi winni być mianowani w pierwszym rzędzie z pośród urzędników pań-

stwowych i komunalnych (§ 10 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9. czerwca 1921 roku).

Władza spisowa powinna prócz komisarzy spisowych, którym zostaną przydzielone okręgi spisowe, wyszukać i wyszkolić pewną ilość osób, które w razie usiąpienia z jakichkolwiek przyczyn któregokolwiek bądź z komisarzy spisowych przed ukończeniem spisu mogłyby takowych odrazu zastąpić.

Podział okręgów spisowych i mianowanie komisarzy spisowych winny być dokonane w takim terminie, aby wykazy okręgów spisowych mogły być na czas ustalone odesłane do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie (§ 8 niniejszej instrukcji).

Władza spisowa ma obowiązek należytego przygotowania komisarzy spisowych do wypełnienia ich obowiązków i w tym celu urządzi dla nich kursy instrukcyjne.

W szczególności komisarze spisowych winni być dokładnie obznajmieni z przepisami formularzami i instrukcjami oraz praktycznie zapoznani ze sposobem wypełniania formularzy.

§ 10.

Koszta przeprowadzenia spisu.

Władza spisowa wypłaca płatnym komisarzom spisowym z własnych funduszków w całości ich wynagrodzenie według norm przez nią ustalonych w granicach, wskazanych przez Główny Urząd Statystyczny w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej, oraz pokrywa koszty materiałów piśmiennych (prócz kosztów formularzy) i dostarcza komisarzom spisowym urzędowego lokalu wraz ze światłem, a w razie potrzeby także i powód.

Skarb Państwa zgodnie z § 14 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9. czerwca 1921 roku zwraca po przedstawieniu odnośnych dokumentów połowę kosztów wynagrodzenia komisarzy spisowych.

§ 11.

Rozdział druków oraz prace przygotowawcze.

Formularze i inne druki potrzebne do spisu otrzymują władze spisowe za pośrednictwem władzy powiatowej od Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie. W tej że drodze należy się zwracać zuzasadnionymi żądaniem nadśyłania dodatkowych egzemplarzy

Władze spisowe conajmniej na 6 dni przed terminem spisu rozdają komisarzom spisowym druki spisowe, a mianowicie: formularz A, obliczając po jednym arkuszu dla każdego mieszkania z dodatkiem na zapas 10%; formularz C₁, licząc jeden arkusz na 30 nieruchomości; formularz B, po jednym arkuszu dla każdej miejscowości; formularz D₁ po jednym arkuszu dla całego okręgu spisowego; wreszcie po jednym egzemplarzu instrukcji dla komisarzy spisowych wraz z pouczeniem o sposobie wypełnienia formularza A oraz odpowiednią ilość „wzorów-pouczeń“ i formularzy sierocych G.

W mniejszych miastach i miasteczkach oraz w innych miejscowościach o charakterze miejskim, imiennie oznaczonych do dnia 20. sierpnia na wniosek starostów przez władze administracyjne II. instancji w porozumieniu z Głównym Urzędem Statystycznym, spis nieruchomości ma być szczegółowiej traktowany. W tych miejscowościach zamiast formularza C₁, władza spisowa wyda komisarzom spisowym dla każdej nieruchomości, oznaczonej osobnym numerem, formularz C₂.

W miastach, liczących ponad 20000 mieszkańców, a także i w innych miejscowościach, imiennie oznaczonych do dnia 20 sierpnia na wniosek starostów przez władze rządowe II instancji w porozumieniu z Głównym Urzędem Statystycznym, równocześnie ze spsem ludności dokonany będzie rozszerzony spis nieruchomości. W powyższych miejscowościach wydaje się komisarzowi spisowemu dla każdej nieruchomości, oznaczonej osobnym numerem, formularz C₃.

W tych okręgach spisowych, w których komisarze spisowi otrzymują formularz C₂ lub C₃, należy im zamiast formularza okręgowego D₁ wydać formularz okręgowy D₂.

§ 12.

Sposób przeprowadzenia spisu.

Formularze spisowe A i G ludność wypełnia sama. Spis będzie się odbywał w tem sposób, iż komisarze spisowi

na dwa dni przed terminem spisu wręczą formularze A i G właścicielom mieszkań, ci zaś winni w określonym terminie formularze te wypełnić, za wyjątkiem spisu gospodarstwa rolnego (str. 4 form. A) i spisu zwierząt domowych (str. 1 form. A), które zawsze powinni wypełniać sami komisarze spisowi.

Komisarze spisowi zbierają następnie wypełnione formularze, sprawdzają na miejscu dokładność i zupełność zeznań, wpisanych do formularzy, tudzież wypełniają na podstawie ustnych zeznań stron niewypełnione rubryki formularzy A i G oraz formularze C₁, wzgl. C₂ lub C₃.

§ 13.

Nadzór nad komisarzami spisowymi oraz rozstrzygnięcie wątpliwości w toku spisu powstałych i reklamacji stron.

Władze spisowe mają ogólny nadzór nad komisarzami spisowymi i rozstrzygają w ramach Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9. czerwca 1921 roku w sprawie przeprowadzenia spisu ludności oraz w ramach niniejszej instrukcji wszelkie wątpliwości, powstałe w toku przeprowadzenia spisu ludności.

W szczególności w dniu, w którym spis ma być przeprowadzony, winna władza spisowa za pośrednictwem swych delegatów przekonać się, czy spis jest rzeczywiście przeprowadzany oraz czy komisarze spisowi dokonywują go prawidłowo.

Władze te również rozstrzygają ewentualne reklamacje osób w przedmiocie uskuteczniionych w formularzach wpisów, bezpośrednio ich dotyczących. Od decyzji władz spisowych w tej mierze przysługuje stronom prawo odwołania się do przełożonej władzy administracyjnej, która orzeka ostatecznie, zawiadamiając o treści orzeczenia stronę i Główny Urząd Statystyczny.

Spory powstałe co do tego, która władza spisowa powołana jest do spisywania pewnego obszaru, rozstrzyga bezpośrednia przełożona władza rządowa.

Dla rozstrzygnięcia zasadniczych wątpliwości, które się mogą nasunąć przy przeprowadzaniu spisu, a w szczególności przy wypełnianiu formularzy, władze spisowe zwracają się bezpośrednio o wyjaśnienie do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

§ 14.

Wręczenie materiału spisowego władzy spisowej.

Najpóźniej do dnia 10. października r. b. wręczy komisarz spisowy, wzgl. starszy lub naczelny komisarz spisowy, wszystkie wypełnione i podsumowane formularze wraz z przepisami wykazami i sprawozdaniem o napotkanych trudnościach i zrobionych doświadczeniach w czasie spisu przełożonej władzy spisowej (§ 35 instr. dla kom. spis.).

§ 15.

Sprawdzenie i ewentualne sprostowanie formularzy przez władzę spisową.

Władza spisowa sprawdzi, czy dostarczony jej przez K. S. materiał spisowy jest kompletny i czy formularze zostały należycie wypełnione, i nakaże usunięcie ewentualne braków, w szczególności zaś opuszczeń, bądź liczeń podwójnych, w razie ich zauważenia. Uskutecznione w wyniku tego sprawdzenia, poprawki mają być tak wpisane, aby także i pierwotnie wpisane daty były widoczne, jednak w ten sposób, aby nie było wątpliwości, która zapiska jest właściwa. Jeżeli zostanie stwierdzonem, że niektóre domy i gospodarstwa rodzinne, zakładowe i t. d. nie zostały uwzględnione, władza spisowa zarządzi uzupełniący spis wedle stanu o północy z dnia 30. września na 1. października r. b., przyczem w sprawozdaniu należy nadmienić, kiedy się ten spis uzupełniający dokonał.

W szczególności zwróci władza spisowa uwagę na to, aby miary, jakich użyto przy wypełnianiu formularzy dla określenia obszaru gospodarstw rolnych, ogrodowych i leśnych, nie nastęrczały żadnym wątpliwości. Jeśli zatem podano obszar w morgach, winna władza spisowa w swem sprawozdaniu wyjaśnić, jakiego rodzaju morgi są w określonym okręgu spisowym w użyciu.

§ 16.

Przesłanie materiałów spisowych władzy powiatowej.
Po sprawdzeniu materiałów spisowych i sporządzeniu wykazu E prześle władza spisowa cały materiał spisowy

władzy powiatowej najpóźniej do dnia 20. października 1921 § 17.

Wykazy powiatowe.

Władza powiatowa sprawdzi zupełność i dokładność przysłanych jej materiałów spisowych i sporządzi na podstawie arkuszy zbiorowych (formularz E), arkuszy okręgowych (formularz D₁ lub D₂) wykaz powiatowy (formularz F) obejmujący wszystkie gminy miejskie i wiejskie oraz obszary dominjalne powiatu. W wykazie tym należy wymienić w porządku alfabetycznym: a) najprzód gminy miejskie, potem b) gminy wiejskie, wreszcie c) obszary dworskie (dominjalne). Jeden egzemplarz wykazu powiatowego niezwłocznie po jego sporządzeniu powinien być natychmiast wysłany listem poleconym do Głównego Urzędu Statystycznego dla jaknajszybszego opublikowania tymczasowych wyników spisu drugi zaś powinien być dołączony do formularzy.

§ 18.

Przesłanie materiału spisowego do Głównego Urzędu Statystycznego.

Władze powiatowe przesyłają cały materiał spisowy, uporządkowany według gmin i okręgów spisowych, wraz z jednym egzemplarzem „Wykazu powiatowego” (formularz F) oraz ze sprawozdaniem o doświadczeniach, zrobionych w toku spisu, i napotykanym trudnościach najpóźniej do dnia 1. listopada do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, dołączając nieużyte formularze i druki, jeśli takowe pozostały w większej ilości.

Wszystkie paki muszą być numerowane, w osobnym piśmie powinien być przesłany do Głównego Urzędu Statystycznego dokładny wykaz zawartości poszczególnych pak.

§ 19.

Zadania władz rządowych II. instancji.

Władze rządowe II. instancji mają czuwać, by władze spisowe wykonywały należycie i w terminach oznaczonych wszelkie obowiązki, nałożone na nie w niniejszej instrukcji, w szczególności zaś mają zarządzić, by termin spisu podano na czas w drodze publicznego zawiadomienia do wiadomości ludności i by wezwano ją do współdziałania przy pracach spisowych. Władze te zarządzą, względnie wyjednają u właściwych władz, by pracownicy państwowi, względnie komunalni, którzy przyjęli obowiązki komisarzy spisowych, byli zwolnieni na czas spisu od swych zwykłych zajęć.

§ 20.

Zwierzchnia kontrola i nadzór nad spisem.

Główny Urząd Statystyczny sprawuje zwierzchnią kontrolę i nadzór nad przeprowadzeniem spisu i udziela władzom spisowym wyjaśnień co do wątpliwości, powstałych w toku spisu w przedmiocie pojmowania i wypełniania poszczególnych formularzy. Główny Urząd Statystyczny może delegować swoich urzędników celem skontrolowania całej działalności władzy spisowej oraz może delegować swych przedstawicieli na posiedzenia Komisji Spisowych. Główny Urząd Statystyczny może również zarządzić sprostowanie lub uzupełnienie przesłanego mu materiału spisowego, względnie zarządzić spis uzupełniający w poszczególnych okręgach spisowych.

Władze rządowe I. i II. instancji oraz władze spisowe winny wszelkie żądania w tym kierunku z możliwym pośpiechem załatwiać.

Rozporządzenie dotyczące cen maksymalnych na okowitę skażoną.

Stosownie do Rozporządzenia Ministerstwa z dnia 10 lipca r. b. w sprawie unormowania cen spirytusu na obszarze b. dzieln. prusk., które zostało opublikowane w nr. 33 Orędow. Pow. z r. b. obwieszcza zgodnie z okólnikiem nr. 4 Urzędu dla spirytusu w Poznaniu z dn. 14. 8. 21 r., że za okowitę skażoną przydzieloną Magistratom wzgl. Kom. Obwodowym w dniu 9. 8. 21 r. wynosi cena maksymalna w sprzedaży detalicznej za 1 litr 90% obj. 65 mk.

Okowitę skaż. wolno sprzedawać li tylko na znaczki wydane przez Magistraty w miastach, Kom.

obwodowe po wsiach wgl. za posiadzeniami Powiat. Referatu Gospodarczego. Zakazuje się sprzedawania okowity bez znaczków i prowadzenia handlu znaczkami na okowitę. Kupcy przekraczający niniejsze rozporządzenie karani będą grzywną w wysokości 30 mk. za każdy liter okowity sprzedanej bez znaczka lub za każdy sprzedany znaczek na okowitę. Również karze podlega konsument, który przydzieloną mu okowitę lub znaczki na okowitę innym odsprzedaje. Oprócz tego podlegają znalezione przy rewizji zapasy okowity i znaczki konfiskacie. Osoby przekraczające cenę maksymalną w sprzedaży podlegają karom przewidzianym w art. 16 Ustawy Ministerstwa z dnia 20. 12. 20 r. Dzienn. Urzęd. nr. 82 poz. 555. Rozporządzenie dotyczące cen maksymalnych na okowitę skażoną obwieszczone w nr. 21 Ozędów. Pow. z roku 21 traci moc prawną po wyjściu niniejszego rozporządzenia.

Leszno, dnia 10. 8. 1921 r. Sobeski, Starosta.

Okólnik.

Przedmiot: Płaca za 48 godzin pomimo 46-godzinnego tygodnia pracy.

Stosownie do zarządzenia Ministerstwa b. dzielnicy pruskiej za r. dz. 13b 966/21, podaję do wiadomości, że na mocy ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu z 18 grudnia 1919 r. art. 3 go przepisów przejściowych (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 2) we wszelkich przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych, należy płacić za 48 godzin tygodniowo, pomimo 46-godzinnego tygodnia pracy.

Poznań, dnia 20. lipca 1921.

Wojewoda.

W z: (—) Wilczek.

Powyższe podaję do wiadomości.

Leszno, dnia 9. 8. 1921 r. Sobeski, Starosta.

Pomiędzy trzodą chlewną p. Tomasza Szulca i p. Wawrzyńca Płoszajczaka w Kąkolewie stwierdzono czerwone.

Leszno wschód, dnia 16. 8. 1921 r.

Komisarz obwodowy.

Sauer.

Obwieszczenie.

Na zasadzie ustawy z 25. 9. 1915 r. w sprawie ustanowienia urzędów badanie cen zarządzam co następuje:

§ 1.

Celem przeszkodzenia nadmiernemu i nieuzasadnionemu podbijaniu cen na artykuły pierwszej potrzeby i towary wchodzące w zakres szewstwa i krawiectwa powołuję do życia w miastach liczących więcej niż 10000 mieszkańców obowiązująco, w mniejszych według uznania p. Starosty t. zw. Komisje Kalkulacji cen. Wykonanie tego rozporządzenia polecam pp. Starostom, Prezydentom miasta Poznania i Bydgoszczy i wezwany przez nich organom podwładnym.

Komisje te, liczące stosownie do wielkości miasta razem z przewodniczącym 7—17 członków, składają

się do połowy z przedstawicieli producentów (wytwońców, hurtowników, detalistów) do połowy z koła konsumentów i bezpartyjnego rzeczoznawcy.

§ 2.

Zadaniem powołanej komisji jest wypośredkowanie i uzgodnienie cen za wyżej wymienione artykuły na pewien z góry oznaczony przeciąg czasu na podstawie każdorazowej kalkulacji kupieckiej z uwzględnieniem żądań i życzeń członków odnośnej komisji. Ceny te należy podać do wiadomości publicznej. Poza to przysługuje komisji prawo rzeczoznawczego orzeczenia w razie sporu i wydawania opinii w przypadkach sądowej decyzji.

§ 3.

Komisje winne zarządzić na przeciąg przewidzianego czasu wyraźne i dla każdego widoczne wyznaczenie cen w składach, wystawach skladowych, na targach i wszelkich miejscach w których się artykuły te celem sprzedaży publiczności przedkłada. Poza to komisje te są uprawnione celem stwierdzenia zapasów lub kalkulacji i przekonania się o sumiennem wykonaniu rozporządzenia do:

1. zwiedzenie miejsc w których artykuły te się wytwarza, składa lub sprzedaje.
2. za żądania przedłożenia podkładek handlowych, faktur, rachunków, zapisków, listów przewozowych i t. p., dokumentów, na których się kalkulacja opiera.

§ 4.

Komisje mają prawo w toku swego urzędowania do przesłuchiwania świadków lub rzeczoznawców pod przysięgą. Członkowie komisji zobowiązani są do zachowania urzędowej tajemnicy w wszelkich sprawach dotyczących ich urzędowej czynności.

§ 5.

Celem uniknięcia szkodliwej wzajemnej konkurencji są komisje zobowiązane porozumieć się z komisjami sąsiednich miejscowości, co do cen wykazujących nadmierną różnicę.

§ 6.

Przepisy karne.

Więzieniem półrocznym lub grzywną do 15000 mk. ukaranym zostanie:

1. kto rozmyślnie wykracza przeciw przepisom komisji odnośnie § 3. niniejszego rozporządzenia.
2. kto na zażądanej od niego rzeczoznawczej opinii niepełnej lub świadomej fałszywej udzieli odpowiedzi lub wykroczy przeciw przepisom § 4.

Fałszywe zeznania zdane pod przysięgą, podpadają karom przewidzianym w kodeksie karnym.

Zwracam szczególnie uwagę, że przepisy o lichwie pozostają nadal w użyciu i że konfiskata towarów na tej zasadzie może być w przyszłości nadal zastosowaną.

Wojewoda.

Powyższe podaję do wiadomości.

Leszno, dnia 11. sierpnia 1921 r.

Sobeski (—) Starosta.

Ogłaszajcie w Ozędowniku !!! Powiatowym !!!